

© Hans Verbeek 2013 - hansverbeek.eu/illustraties

HIMS

de aanpak van een maatschappelijke ziekte

Tekst: Francis van Haaff, illustratie: Hans Verbeek

De meeste vliegers zullen niet weten waar het acroniem HIMS eigenlijk voor staat. Het volstaat te weten dat het met herstellen van alcoholisme te maken heeft. HIMS wil op een menselijke manier professionele hulp bieden voor het gevaarlijk wordt.

Voor 1974 had nooit een vlieger zijn brevet teruggekregen na het constateren van alcoholisme. Eenmaal een medisch dossier, dan was er geen weg terug. Er bestond geen programma dat iemand van zijn verslaving kon helpen en kon helpen zijn brevet terug te krijgen. Wanneer een verslaving werd geconstateerd betekende dat het onmiddellijke verlies van het brevet en daarmee ontslag en dus het verlies van inkomen. Vandaar dat vliegers wel uitkeken hulp te vragen of dat vrienden en familie geen hulp durfden aanbieden.

In de VS deed de arts Richard L. Masters, die werkte voor de vliegervakbond, een onderzoek naar gezondheidsproblemen onder vliegers. Hij constateerde dat ook piloten, net als ieder ander,

problemen konden krijgen met alcohol. Sterker nog, iedere vlieger die wel eens een glaasje neemt is net als ieder ander in meer of mindere mate ontvankelijk voor de ziekte alcoholisme. De manier waarop de werkgever en wetgever hiermee omgingen stond echter nog haaks op het proces van erkenning en behandeling.

Het programma moest vertrouwen krijgen van de vliegers.

Richard Masters kreeg in het begin van de jaren '70 hulp van gezagvoerders Gilstrap (United) en Chase (Continental). Namens US ALPA en met een financiële bijdrage van het federale fonds NIAAA (National Institute for Alcohol Abuse and Alcoholism) konden ze drie jaar hard aan de slag. Ze ontwikkelden een programma dat vliegers, de werkgevers en de wetgever ervan zou overtuigen om een vlieger met een verslaving te helpen. Het zou de verslaving ontdekken, de vlieger wakkerschudden, evalueren, doorverwijzen, rehabiliteren en uiteindelijk helpen het brevet weer terug te krijgen.

Het programma moest vertrouwen krijgen van de vliegers. De werkgever moest overtuigd worden van het nut. En de FAA als wetgever moest van de wenselijkheid overtuigd worden. Dit project heette HIMS en bleek een succes. In tien jaar hielp het 1.200 vliegers terug in de cockpit en bracht het bij negentig procent van die vliegers blijvend succes.

Door het idee dat HIMS een geslaagd project was en op zichzelf stond trad ALPA terug als ondersteuning. En in de tijd van Ronald Reagan trad tevens de overheid op vele fronten terug. Ook de FAA verminderde steun. Elementen van het HIMS-programma werden in bedrijfsonderdelen overgenomen en kregen daar een nieuwe naam. Nieuwe alcohol- en drugstesten raakten in gebruik, waarbij bovendien het idee ontstond dat deze testen preventief zouden werken op alcohol en het vliegervak. HIMS raakte wat uit de mode.

Nieuwsreportages in de jaren '90 stelden aan de kaak dat verspreide, losse verslavingsprogramma's niet goed werkten. Hierna hielp de FAA HIMS nieuw leven in te blazen. Nu weet HIMS dat het moet blijven werken aan seminars en voorlichting. Vooral omdat de vliegerpopulatie snel 'verjongt' bij groei en er snel nieuwe maatschappijen kunnen komen.

HIMS is blijven werken aan het handhaven en waar nodig verbeteren van de behandeling. Daarnaast verfijnt het de kennis over verslaving, zoals dr. Lynn Hankes vertelde op het symposium in Badhoevedorp. Genuanceerde kennis van ontkenning en de biologische en chemische kennis van verslaving wordt steeds vernieuwd.

HIMS staat een nauwe samenwerking voor met de luchtvaartmaatschappijen. En HIMS staat voor het bevechten van redelijkheid van de aanpak. Geen jacht op verslaafden maar het verzekeren van een programma dat kan helpen bij een probleem met verslaving.

De aannames en beweegredenen van HIMS zijn nog even actueel:

- erkenning van alcoholisme als een direct te behandelen ziekte;
- het gemeenschappelijk hanteren door alle partijen en instanties van dezelfde definities van alcoholisme;
- werkgerelateerde behandelingstrajecten zijn succesvoller dan individuele trajecten;
- dezelfde motivatie die een vlieger gebruikt voor zijn baan, kan ook gebruikt worden als motivatie voor herstel;
- volledige onthouding is essentieel voor herstel;
- alcoholisme behoort in een preventie campagne;
- de gevaren van alcoholisme dienen voorgelicht te worden;
- de doelstellingen en de prestaties van een programma dienen steeds geëvolueerd te worden;
- kundige, vakbekwame mensen dienen in de werkgroepen te zitten;
- herhaaldelijke, niet succesvolle behandelingen zijn een reden tot het intrekken van een brevet op medische gronden;
- een open en eerlijke gedrag is de basis van onthouding;
- een vlieger met een alcoholprobleem verdient individuele, professionele hulp.

Cartoons from book
"I want to fly"
www.dingduckbook.info

